

ZİRAİ KARANTİNA NUMUNE ALMA YÖNETMELİĞİ

Resmi Gazete Tarihi: 10/03/1998

Resmi Gazete Sayısı: 23282 (1. Mük.)

Tarım ve Köyişleri Bakanlığından:

BİRİNCİ BÖLÜM : Amaç, Kapsam, Hukuki Dayanak ve Tanımlar

Amaç

Madde 1 - Bu Yönetmelik; ihraç ve ithal edilen, transit geçen ve yurt içinde bir yerden diğer bir yere taşınan bitki ve bitkisel ürünlerden zirai karantina muayeneleri için gerekli numunelerin alınmalarının usul ve esaslarını belirlemek amacıyla hazırlanmıştır.

Kapsam

Madde 2 - Bu Yönetmelik; numune almaya yetkili kurumları, kişileri ve numune almanın esasları ile ilgili hususları kapsar.

Hukuki Dayanak

Madde 3 - Bu Yönetmelik; 15/05/1957 tarihli ve 6968 sayılı Zirai Mücadele ve Zirai Karantina Kanununun 8, 10, 11 ve 13 üncü maddeleri ile 06/08/1964 tarihli ve 6/3346 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile yürürlüğe giren Zirai Karantina Tüzüğü'nün 53 üncü maddesine dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar

Madde 4 - Bu Yönetmelikte geçen:

Bakanlık : Tarım ve Köyişleri Bakanlığını,

Genel Müdürlük : Koruma ve Kontrol Genel Müdürlüğünü,

Müdürlük : Tarım ve Köyişleri Bakanlığı İl ve İlçe Müdürlükleri ile Zirai Karantina Müdürlüklerini,

Laboratuvar : Kamu kuruluşları ile tüzel kişilere ait, gerekli muayene ve analizleri yapabilecek, Bakanlıkça onaylanan ve yetkili kılınan müesseseleri,

İnspektör : İthal ve ihraç edilen ve transit geçen bitki ve bitkisel ürünlerin kontrollerini ve bunlarla ilgili işlemlerini yaparak, gerekli belgeleri düzenleyen, konusunda eğitim almış zirai karantina inspektörünü,

Bitki : Her türlü bitkilerle bunların ürünleri, tohum, fide, fidan, çelik, aşı kalemi, yumru, kök, soğan, meyve, çiçek, yaprak, doku, aşı gözü ve diğer her türlü parçalarını,

Bitkisel Ürün : İşlenmemiş veya bitki özelliğini kaybetmeyecek kadar basit bir işlem geçirmiş bitkisel orijinli ürünleri,

Bitkisel Sanayi Ürünü: Bitkisel ürünlerin, bir sanayi tesisinde herhangi bir işleme tabi tutulması sonucu oluşan yeni ürünleri,

Numune : Muayene edilecek bitki ve bitkisel ürünlerden, bu Yönetmelikte belirtilen esaslar dahilinde alınan örneği,

Paçal : Muayene edilecek ürünün tamamını temsil etmek üzere tesadüfi örnekleme metoduna göre seçilen ürün örneklerinin belli bir oranda karıştırılmasını,

ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM : Numune Alma Yetkisi, Genel Kontrolü ve Numune Alma Esasları

Numune Alma Yetkisi

Madde 5 - Zirai karantina muayenesi ile ilgili numuneleri, Bakanlığın zirai karantina hizmetlerini yürüten İl ve İlçe Müdürlükleri ile Karantina Müdürlüklerinde görevli inspektörler almaya yetkilidir.

Genel Kontrol

Madde 6 - İnspektör, öncelikle kontrolü istenen bitki ve bitkisel ürünler ile bunların buldukları ortam ve ambalajlarının genel kontrolünü yapar.

Numune alınmasına ve herhangi bir işleme tabi tutulmasına gerek görülmeyen ürünlerin ve ambalajlarının kontrolü yerinde yapılır. Ancak, bu materyallerin genel kontrolü esnasında şüphe duyulması halinde bulaşık olduğu tahmin edilen kısımdan teşhis için numune alınır.

Numuneler, her parti ve her bitki çeşidi için ayrı ayrı olmak üzere malın tamamını temsil edecek nitelikte ve tesadüfi olarak örnekleme metoduna göre hazırlanan paçaldan alınır.

Mal sahibi veya yetkili temsilcisi, numune almakla görevli inspektöre gerekli miktarda numuneyi vermek mecburiyetindedir.

Dökme Ürünlerden Numune Alma Esasları

Madde 7 - İnspektörün genel kontrolünden sonra, laboratuvar kontrolü gerektiren dökme halindeki bitki ve bitkisel ürünlerden aşağıdaki esaslara göre numune alınır:

a) 25 tona kadar olan partilerin üst, orta ve alt kısımlarından sondajla en az birer kg. alınarak yapılan paçaldan 1 kg numune alınır.

b) 25-100 ton arasındaki partilerin üst, orta ve alt kısımlarından en az ikişer defa ve en az birer kg alınarak yapılan paçaldan 2 kg numune alınır.

c) 100-1000 ton arasındaki partilerin üst, orta ve alt kısımlarından dörder defa ve en az birer kg olmak üzere alınarak yapılan paçaldan 3 kg numune alınır.

d) 1000 tondan fazla olan partilerin üst, orta ve alt kısımlarından beşer defa ve en az birer kg alınarak yapılan paçaldan ilk 1000 ton için 3 kg, daha sonraki her 1000 ton için ise 1 kg numune alınır.

Çuvallanmış Bitki ve Bitkisel Ürünlerden Numune Alma Esasları

Madde 8 - İnspektörün, genel kontrolünden sonra şüpheli gördüğü hallerde çuval sayısının %2'si ürünün durumuna göre tesadüfi olarak açılır ve en az 1'er kg numune alınır. Bu örneklerden yapılan paçaldan aşağıda belirtilen esaslara göre analiz yapılmak üzere numune alınır:

a) İç ve kabuklu fındık, ceviz, badem ile kuru incir, üzüm, kayısı ve benzeri kuru meyvelerden;

1 - 100 çuvala kadar en fazla 0,5 kg,

2 - 100-500 çuvala kadar en fazla 1 kg,

3 - 500-1000 çuvala kadar en fazla 1,5 kg,

4 - 1000 çuvaldan fazlası için en fazla 2 kg,

numune alınır.

b) Hububat, bakliyat, un ve unlu maddeler, küspe, çığit, kepek, tırnak, öğütülmüş palamut, harnup, ayçiçeği ve benzeri tohumlar ile bitki parçalarından;

1 - 100 çuvala kadar en fazla 1 kg,

2 - 100-500 çuvala kadar en fazla 2 kg,

3 - 500-1000 çuvala kadar en fazla 3 kg,

4 - 1000-10000 çuvala kadar en fazla 4 kg,

5 - 10000 çuvaldan fazlası için en fazla 5 kg

numune alınır.

c) Balyalı pamuk, tütün ve benzeri ürünlerden;

1 - 100 balya veya denk için 3 balya veya denk,

2 - 100-500 balya veya denk için 5 balya veya denk,

3 - 500-1000 balya veya denk için, 10 balya veya denk,

4 - 1000'den fazla her 1000 balya veya denk için 5 balya veya denk

açılarak yerinde muayene edilir. İnspektörce şüpheli görüldüğü hallerde laboratuvar muayenesine tabi tutulur.

Sandıklanmış ve Kasalanmış Bitki ve Bitkisel Ürünlerden Numune Alma Esasları

Madde 9 - Ürün işleme mahallinde ambalajlanmadan önce inspektör tarafından kontrol edilir. Çeşitli nedenlerle ambalajlanma sırasında kontrole tabi tutulamayan veya ihracı geciken partilerde, sandıklanmış ve kasalanmış bitki ve bitkisel ürünlerin %2 si açılır, muayene edilir. İnspektörün şüpheli gördüğü hallerde, alınacak en az 1'er kg örneklerden yapılan paçaldan;

- a) 100 sandık veya kasaya kadar en fazla 0,5 kg,
- b) 100-500 sandık veya kasaya kadar en fazla 1 kg,
- c) 500-1000 sandık veya kasaya kadar en fazla 1,5 kg,
- d) 1000 sandık veya kasadan fazlası için ise 2 kg

numune alınır.

Yaş Meyve ve Sebzeler ile Kesme Çiçekten Numune Alma Esasları

Madde 10 - Ürün, işleme mahallinde ambalajlanmadan önce kontrol edilir. Ambalajlanma sırasında, çeşitli nedenlerle kontrole tabi tutulamayan veya ihracı geciken partilerde, her 100 ambalajdan 2 adedi açılarak kontrol edilir. İnspektörün şüpheli görmesi halinde teşhis amacıyla örnek alınır ve laboratuvara gönderilir.

Kurutulmuş Sebzelerden Numune Alma Esasları

Madde 11 - Kontrolü istenen kurutulmuş sebzelerin ağırlığının %1'i incelenir. Şüpheli görüldüğü hallerde incelenen materyalin %2'si kadar numune alınır.

Üretim ve Teksir Maddelerinden Numune Alma Esasları

Madde 12 - Tohumluk ve diğer üretim ve teksir maddelerinden aşağıdaki esaslara göre numune alınır:

a) Tohumluklar:

Tohumlar çuval, paket ve benzeri şekilde ambalajlanmış ise dane büyüklüğü dikkate alınarak hazırlanan ve Ek-1 de verilen ağırlıkta partilere ayrılır. Her bir partiden Ek-2 de belirtilen miktar kadar örnek alınır, paçal yapılarak yine Ek-2 deki miktar kadar numune alınır, numuneler incelemeye tabi tutulur.

Eğer örnek yığın veya dökme ise her bir partiden EK-3 de belirtilen sayıda numune alınır. Alınan bu numuneler paçal haline getirilir, bu karışımdan EK-2 de belirtilen miktarda numune alınır ve incelemeye tabi tutulur.

Yığın veya dökme halinde gelen tohumluğu taşıyan aracın birbirine bağımsız bölümleri bulunduğu takdirde, bu bağımsız bölümlerin her birinden paçal yapmak üzere EK-3 de

belirtilen sayıda numune alınır. Alınan numuneler bir partiyi temsil edecek şekilde karıştırılarak, yapılan paçaldan yine EK-2 de belirtilen miktar kadar numune alınarak incelemeye tabi tutulur.

b) Çiçek soğanı, yumru, rizom, fidan, fide, aşı kalemi ve benzerleri;

Küçük partilerin bütün orjinal ambalajları açılarak muayeneye tabi tutulur. Büyük partilerde kasalı veya çuvalı olanlarının muayenesi için %10 u açılarak muayene edilir. Muayene edilen materyalin %2 si kadar numune alınarak laboratuvara gönderilir.

Bitkisel Sanayi Ürünlerinden Numune Alma Esasları

Madde 13 - Bitki özelliğini kaybettirecek şekilde işlenmiş, konserve edilmiş mamul veya yarı mamul ürünler makroskopik olarak kontrol edilir.

Tomruk, Kütük ve Keresteden Numune Alma Esasları

Madde 14 - Kütük, tomruk ve kerestenin yerinde muayenesi esastır. Laboratuvar kontrolü için örnek almak gerekirse, hastalık ve zararlı ile bulaşık kısmından kesilerek numune alınır.

Elyaf Halindeki Bitkiler ve Ambalaj Malzemesinden Numune Alma Esasları

Madde 15 - Elyaf halindeki bitkiler ile ambalaj malzemeleri genel olarak kontrol edilir. Şüpheli durumda laboratuvar muayenesine tabi tutulur.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM : Numunenin İadesi, Saklanması, Değerlendirilmesi İmhası ve Son Hükümler

Numunenin Gönderilme ve Muhafaza Esasları

Madde 16 - (Değişik madde: 21/11/2002 - 24943 S. R.G. Yön./1. md.)(*)

Analiz için alınan örnek analize gönderildiğinde şahit numune örneği alan müdürlükte kalır. Analiz sonucunun temiz çıkıp fiili ithalatın gerçekleştiği andan itibaren şahit numune firmaya mühürlü olarak teslim edilir. (Organik gübre, soğan, patates, fide, fidan gibi saklanması özel ortam gerektirenler hariç)

Numuneler analiz için ilgili kuruma firma ile gönderilmez. Müdürlükçe elden teslim edilir veya kargo ile gönderilir.

NOT : (*) 21/11/2002 tarih ve 24943 sayılı R.G.de yayımlanan Yönetmeliğin 1. maddesi ile değiştirilen madde için Tarihçeye bakınız.

TARİHÇE : 1 - 21/11/2002 tarih ve 24943 sayılı R.G.de yayımlanan Yönetmeliğin 1. maddesi ile değiştirilen madde metni:

Madde 16 - Usulüne uygun olarak alınan numuneler Yönetmeliğin EK-4 ünde belirtildiği şekilde etiketlenir, ambalajlanıp mühürlenerek dairesi veya firmasınınca en seri şekilde tahlile gönderilir. Yapılacak laboratuvar tetkiklerinden sonra 3 ay süreyle muhafaza edilir. Bu süre sonunda sahibince talep edilirse bozulmamış numuneler iade edilir. Bozulmuş

numuneler ise tutanakla imha edilir. Bozulmamış ve sahibi tarafından iadesi talep edilmemiş numuneler, süresi sonunda hayır kurumlarına bedelsiz olarak tutanakla devredilir veya döner sermaye işletmesi aracılığıyla satış yapılır.

Alınan numuneler için numune bedeli olarak mal sahibine ücret ödenmez.

İtiraz

Madde 17 - (Değişik madde: 11/04/2002 - 24723 S. R.G. Yön/1. md.) Mal sahibi veya temsilcisi, bu Yönetmelik esaslarına göre alınacak numunelerin muayene sonucuyla ilgili itirazlarını, sonucun kendisine bildirilmesinden sonra 7 gün içerisinde, numuneleri alan ilgili Müdürlüğe yazılı olarak yapar.

Müdürlük, itirazı kabul eder ve analizi yapan Ziraî Mücadele Araştırma Enstitüsü Müdürlüğüne ikinci analizin yapılacağını bildirir. Bu Enstitüdeki görevli konu uzmanı ile ikinci analizin yapılacağı Enstitünün bir uzmanından oluşan komisyon, şahit numunenin analizini yapar. Bu analiz sonucu kesin olup, bu sonuca itiraz edilemez. İtirazla ilgili olarak yapılacak analize ait masraflar mal sahibince ödenir.

Yürürlükten Kaldırılan Mevzuat

Madde 18 - 28/04/1965 tarihli ve 11985 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan "Bitkilerden Numune Alma Usul ve Miktarı Hakkındaki Yönetmelik" yürürlükten kaldırılmıştır.

Yürürlük

Madde 19 - Bu Yönetmelik yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

Madde 20 - Bu Yönetmelik hükümlerini Tarım ve Köyişleri Bakanı yürütür.

EKLER

EK 1 -

NUMUNE ALMAYA ESAS OLACAK TOHURLUK PARTİLERİNİN AZAMI AĞIRLIKLARI

Tohumluk Partisinin Azami

Bitki Cinsi	Ağırlığı (Kg.)
Buğday	20000
Arpa	20000
Yulaf	20000
Çavdar	20000
Mısır	50000
Çeltik	10000
Sorgum	5000

Mercimek	10000
Nohut	20000
Ayçiçeği	20000
Pamuk	10000
Soya	20000
Şeker pancarı	20000
Yerfıstığı	5000
Tütün	50
Susam	100
Kolza	5000
Ispanak	1000
Sebze pancarı	1000
Baş salata	100
Marul	100
Karnıbahar	100
Lahana	100
Turp	100
Hıyar	500
Kabak	500
Karpuz	500
Kavun	500
Bakla	5000
Bezelye	20000
Fasülye	20000
Pırasa	100
Domates (Hibrit)	20
Soğan	100
Sarmısak (baş)	1000
Soğan (Arpacık)	500
Soğan (Tohum)	100
Bamya	100
Biber	100
Domates	100
Patlıcan	100
Havuç	500
Semizotu	100
Fiđler	20000
Korunga	20000
Yemlik pancar	20000
Yonca	1000
Ak üçgül	20000
Maydanoz	20
Dere otu	20
Roka	20
Bal Kabağı	500
Şalgam	100

EK - 2

KARANTİNA İNCELEMESİNE TABİ TUTULACAK NUMUNELERİN ASGARİ MİKTARLARI

Tohumun İsmi   Temsili numune(gram)

Buğday Arpa, Yulaf	1500
Çavdar	
Mısır	1000
Çeltik	1000
Sorgum	1000
Mercimek	1000
Nohut	1000
Ayçiçeği	500
Pamuk	750
Yer fıstığı	1500
Soya	1000
Şeker pancarı	200
Susam	15
Tütün	2
Kolza	100
Ispanak	50
Sebze pancarı	150
Baş salata	40
Marul	40
Karnıbahar	20
Lahana	20
Turp	60
Hıyar	100
Kabak	250
Karpuz	250
Kavun	150
Bakla	1500
Bezelye	1000
Fasülye	1000
Pırasa	15
Soğan (Arpacık)	1000
Soğan (Tohum)	15
Sarımsak	15
Semizotu	15
Bamya	20
Biber	30
Domates	20
Patlıcan	30
Havuç	10
Mavi ayrık	50
Yüksek otlak ayrığı	50
Kır ayrığı	50
Otlak ayrığı	50
Brom	30
Çayır salkım otu	10
Çim	100
Domuz ayrığı	30

Kamışsı yumak	20
Koyun yumağı	20
Kırmızı yumak	20
Kelp kuyruğu	15
Tavus otu	10
Tilki kuyruğu	30
Yabani otlak ayrığı	30
Yumrulu kanyaş	30
Adi fiğ	250
Koca fiğ.	250
Tüglü fiğ	250
Macar fiği	250
Gizli fiğ	250
Yonca	100
Korunga	500
Ak üçgül	30
Yemlik pancar	200
Maydanoz	4
Dere otu	4
Roka	4
Bal kabağı	250
Şalgam	70
Köpek dişi	10

EK - 3

YIĞINDAN (DEPO, VAGON) NUMUNE ALINMASINA ESAS OLACAK STANDART BÜYÜKLÜKLER

Tohumluğun Ağırlığı: Numune Adedi

---

50 Kg.dan küçük	En az 3 adet numune,
50-500 Kg.	En az 5 adet numune,
500-3000 Kg.	Her 500 Kg. için 1 numune alınır,
3000-20.000 Kg.	Her 1000 Kg. için 1 numune alınır,
20.000 Kg.dan fazla ise	Her 2000 Kg. için 1 numune alınır,

EK 4 -

NUMUNE ETİKETİ ÖRNEĞİ

Bitki veya bitkisel ürünün cinsi, çeşidi :.....

Bitki veya bitkisel ürünün toplam mik. (kg/adet):.....

Bitki veya bitkisel ürünün ambalaj şekli :.....

Bitki veya bitkisel ürünün menşei :.....

Gönderenin adı ve adresi :.....
Alıcının adı ve adresi :.....
Bitki Sağlık Sertifikası Nosu :.....
Numunenin alındığı tarih :.....
Numunenin alındığı yer :.....
Numune miktarı (gram) :.....
Numuneyi alanın adı, soyadı ve açık adresi :.....